

קווי מיתאר למערך שיעור - שבוע רביעי

בנושא 'חיים של משמעות וערכים'

{נכתב בכוונה בצורה קצרה ותמציתית ככל האפשר, ניתן בקלות להרחיב לשפה מסוגננת ועשירה יותר.}

תקציר השיעור:

נלמד ונתבונן על מסירות הנפש שהיתה לרב דרוקמן לפעול למען עם ישראל, תורת ישראל וארץ ישראל.
ננסה להבין מאיפה מגיע הכוח והמוטיבציה לפעול ולעסוק בעשיה כל החיים.
נחשוב כיצד גם אנחנו יכולים לפעול ולעשות למען הכלל.

שלב 1: טריגר לדיון

מקרינים בכיתה את הסרט הבא על חייו ופועלו של מו"ר הרב דרוקמן זצ"ל

<https://www.youtube.com/watch?v=ZoE2UfCNRtE&t=1248s>

(הסרט מחולק לארבעה חלקים, כחלוקת ארבעת השבועות בחוברת. תורה, ארץ ישראל, עם ישראל ושליחות. אפשר להקרין את כל הסרט או חלקים ממנו)

מעלים לדיון/יוצרים שיח בכיתה:

מה הניע את הרב דרוקמן לפעול כך?

מאיפה הוא קיבל את הכוח להתמיד?

האם לא קשה לשמור על רמת מסירות כזו כל החיים?

שלב 2: ידע והבנה בסיסית

כותבים על הלוח/מקרינים/מקריאים/מסכמים בע"פ את פינת הלימוד 'לב הדברים' של יום ראשון (מצ"ב קישור ללימוד).

<https://drive.google.com/file/d/1j-HsQ-Loom6iVTDxeCY5xQswuNu-E70V/view?usp=sharing>

תמצית הדברים:

ראינו בחוברת שעלינו להפנים שאנחנו לא לבד בעולם. אנחנו חלק ממשוה גדול. ממילא, אם אדם מבין שהוא חלק ממשוה גדול, ברור שהעשייה למען הכלל עדיפה על הדאגה לעצמי. עלינו לתרום לכלל ככל האפשר וככל שאנחנו יכולים.

מו"ר הרב דרוקמן גילם את העיקרון הזה לאורך כל חייו. הוא חי בתודעה שהוא רק פרט אחד מתוך כלל גדול. ממילא ברור שכל חייו נועדו למען תיקון הכלל. למה משנה כמה קשה בדרך, העיקר לדאוג למען הכלל.

אפשר להשמיע את השיר אותו הלחין יונתן רזאל המבוסס על קריאתו של הרב דרוקמן: הנני!

<https://www.youtube.com/watch?v=4aY353tn3ws>

“הנני מוכן לכל מה שתצווה עלי. בשביל זה אני כאן. בשביל זה אני קיים. בין לדברים הנעלים בין לדברים הקשים, יהיה מה שיהיה רצונך. הנני מוכן לכל מה שתבקש ממני, כל רצוני הוא לעשות רצונך. רחוק מעבר לים וגבוה בשמים. יהיה מה שיהיה רצונך”

על מנת להפנים את החשיבות של חיי שליחות, נעשה מתודה מחשתית המובאת בגמרא (שבת קנג.):

נחלק לתלמידים דפים ריקים ונבקש מהם לכתוב איך הם רוצים שתהיה נוסח לוחית הזיכרון לזכרם אחרי שייפטרו/נוסח המצבה שלהם.

מה יהיה כתוב שם?

איך יזכרו אותם?

מי יזכור אותם?

אם נסתכל בבתי קברות, על אף מצבה לא כתוב מי היה עשיר או מי היה מפורסם. כתוב רק מי הפיץ טוב, מי למד תורה, מי היה בעל מידות, מי הותיר משפחה מפוארת וכדו'

מתוך כך אפשר להבין מה הדברים הבאמת חשובים בחיים ומה פחות...

שלב 3: יישום ואנליזה:

מה עלינו לעשות עכשיו?

משמיעים את השיר 'יכול להיות שזה נגמר' שכתב יהונתן גפן:

https://www.youtube.com/watch?v=a9a_8qWqCiM

“אומרים שהיה פה שמח לפני שנולדתי,

והכל היה פשוט נפלא עד שהגעתי

שומר עברי על סוס לבן, בלילה שחור

על שפת הכינרת טרומפלדור היה גיבור

תל אביב הקטנה, חולות אדומים, ביאליק אחד

שני עצים שיקמים, אנשים יפים מלאים חלומות

ואנו באנו ארצה לבנות ולהיבנות,

כי לנו, לנו, לנו ארץ זאת.

כאן, איפה שאתה רואה את הדשא

היו פעם רק יתושים וביצות

אמרו שפעם היה כאן חלום נהדר

אבל כשבאתי לראות לא מצאתי שום דבר.

יכול להיות שזה נגמר.

יכול להיות שזה נגמר.

אומרים שהיה פה שמח לפני שנולדתי

והכל היה פשוט נפלא עד שהגעתי

פלמ"ח, פינג'אן, קפה שחור וכוכבים

אנגלים, מחתרת וילקוט הכזבים

שפם ובלורית, כאפיה על צוואר, ירון זהבי

אלתרמן, תמר, בחורות יפות, מכנסיים קצרים

היה להם בשביל מה לקום בבוקר

כי לנו, לנו, לנו ארץ זאת.

כאן, איפה שאתה רואה את הדשא...

מעלים לדיון/יוצרים שיח בכיתה על הקטע שלמדנו:

מה השיר בא לומר?
אתם מזדהים עם השיר?
האם נגמרו האידיאלים?
האם אין יותר מה לעשות או לפעול למען ארץ ישראל, עם ישראל ותורת
ישראל?

נביא לתלמידים את שיר התגובה שכתב אלישיב רייכנר:
"אומרים שהיה פה שמח", אמר לא מזמן המשורר
"שמח לפני שנולדתי", כך בדיוק הוא קיטר
ואחר כך תיאר חלוצים, עם מכנסיים קצרים בביצה
ונזכר – היו אידיאלים, והייתה התיישבות אמיצה
ובסוף הוא זרק שאלה, "יכול להיות שזה נגמר?"
הוא לא חיכה לתשובה, וקבע שנולדנו מאוחר
להם היה למה לקום, היה על מה לחלום
לנו לא נשאר כלום, פשוט משעמם היום.
אז תרשו לי שנייה להעז, לענות לבחור המבואס
וזה לא כדי להרגיז, אז הוא בטח לא יכעס
זה עוד לא נגמר, ידידי, ואפילו לא התחיל!
צריך רק להיות ערני, ואת החושים שלך להפעיל
כי אם תפקח עיניים, תוכל בקלות לראות
חלוצים עם מכנסיים (ואפילו עם חולצות...)
והם עוד מייבשים ביצות, ומגרשים יתושים
ויש להם מה לבנות, הם אפילו עוד חולמים...
אז אולי השתנו הביצות, והיתושים לא כמו פעם
אבל יש מה לעשות, ולאידאלים נשאר הטעם
עוד יש יישובים להקים, ונגב עוד יש להפריח
בפתח עומדים עולים, וצריך להביא גם משיח
עוד יש על מה להילחם, ולצערנו גם עם מי
וצריך בעזרת ה', עוד המון יהודים להביא
וצריך לאחד, וצריך לקרב
צריך להסכים, אבל גם לסרב
צריך לעזור, אך לדעת למחות

ויש המון לכלוכים לנקות
ולכן משורר יקר, כדאי שתפסיק לקטר
לא נולדת מאוחר, אבל אתה עלול לאחר!
תתעורר, כי יש עבודה ו'שמח' ימשיך להיות
לקום בבוקר תמצא סיבה,
אם תישן עם עיניים פקוחות !!!

כסיכום חודש הלימוד בחוברת, נערוך על הלוח רשימה של רעיונות לדברים
שאפשר לעשות למען עם ישראל/תורת ישראל/ארץ ישראל.
אחרי שרשמנו את כל הרעיונות, נעבור על כל רעיון ונחשוב איך אפשר להתחיל
ליישם אותו בקטן.
לדוג',

אם רשמנו בהתחלה: **'לחזק את לימוד התורה בעם ישראל'**, נוסיף עכשיו:
'להתחיל פרויקט לימוד כיתתי'.

אם רשמנו בהתחלה: **'ליצור אחדות בעם ישראל'**, נוסיף עכשיו: **'לעשות פעילות
גיבוש שכבתית'**.

נבקש מכל אחד מהתלמידים לקבל על עצמו משימה (עדיף קטנה וריאלית) למען
הכלל לזכר מו"ר הרב דרוקמן ולרשום אותה על פתק. נכניס את כל הפתקים
לבקבוק/קופסא ונשמור את הקופסא סגורה עד סוף שנה. האתגר של כל אחד הוא
להצליח עד סוף שנה לבצע את המשימה שלו בצורה הטובה ביותר.

אופציית הרחבה 1:

אפשר להשמיע את השיר שכתב צור ארליך לזכר מו"ר הרב דרוקמן:

<https://www.youtube.com/watch?v=aTf90rvjRyE>

הַנְּגִי

בְּכָל שְׁעָה, לְכָל אָדָם, בְּאוֹר פְּנִים,
אִם הַדָּבָר מוֹעִיל לָעָם – אֲנִי בִפְנִים,

הַנְּגִי

בְּשִׁבּוֹת הָעָם, בְּהַתְנַשְּׁבוֹת, בְּיִשְׁיבוֹת
עִם הַדּוֹרוֹת אֲצַעֵד בְּדֶרֶךְ הָאֲבוֹת,
וְיַעֲלוּ בָּהּ הַבָּנוֹת וְהַבָּנִים,

הַנְּגִי –

הַגָּנִי
לְכָל מָה שֶׁתְּצַנֶּה עָלַי,
כָּל כְּלִי בְּכָל כְּלִי —
הַגָּנִי,
תָּמִיד אִתָּךְ,
כָּל עוֹד אָנִי חַי.

אָנִי חַי
מִתּוֹךְ תּוֹרָה גְּדוּלָּה, תְּנוּעָה וְהַדְרָכָה,
כִּי אֵלּוּקֵי צִנּוּהָ עָלַי אֶת הַבְּרָכָה.
אָנִי חַי —
אִם הַחַיִּים שְׁלִי נִתְּנוּ לִי שׁוּב כְּשִׁי,
רַק לְחַיִּים שֶׁל מִשְׁמָעוֹת אָנִי רָשָׁאִי,
בְּשִׁבִּיל אֲחִי, בְּשִׁבִּיל הַגֵּר וְהָעֶנִי,
הַגָּנִי —

הַגָּנִי
לְכָל מָה שֶׁתְּצַנֶּה עָלַי,
כָּל כְּלִי בְּכָל כְּלִי —
הַגָּנִי,
תָּמִיד אִתָּךְ,
כָּל עוֹד אָנִי חַי.

הַגָּנוּ
לְכָל מָה שֶׁיִּצְנֶה ה' עָלֵינוּ,
בְּרַגְלֵינוּ, בְּדַגְלֵנוּ,
הַגָּנוּ,
לְעֵד הוֹלְכִים
בְּדַרְכֵי חַיִּים.

אופציית הרחבה 2:

לכיתות יותר מתקדמות, אפשר להראות את הראיון שעשתה שרה ב"ק עם הרב דרוקמן זמן קצר לפני מותו: (אורך הראיון כחצי שעה)

<https://www.youtube.com/watch?v=KkAVSXYZJI&t=842s>

אופציית הרחבה 3:

אפשר להשמיע את שירו של אודי דויד 'חמש שניות'. מתוך מילותיו האחרונות של עמנואל מורנו הי"ד:

<https://www.youtube.com/watch?v=Y5oAQhYzJOs>

אופציית הרחבה 4:

ניתן להשמיע את השיר 'הגיבן הקדוש'. סיפורו של ר' שלמה קרליבך על האדמו"ר מפיאסצנה שהולחן על ידי אהרון רזאל:

<https://www.youtube.com/watch?v=tTkCn9ItWhc>

אופציית הרחבה 5:

בנוסף מומלץ להשמיע את שירו של מפקד הלח"י, אברהם 'יאיר' שטרן, השבועה:

<https://www.youtube.com/watch?v=pRb0OULbZyw>

מאיפה מגיעים כוחות הנפש לכתוב כאלו מילים?
כיצד אנחנו יכולים להביא לידי ביטוי את העוצמות הללו?